

**KNOW-HOW V KONTEXTE SMERNICE EURÓPSKEHO
PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2016/943 Z 8. JÚNA 2016 O OCHRANE
NESPRÍSTUPNENÉHO KNOW-HOW A OBCHODNÝCH INFORMÁCIÍ
(OBCHODNÉHO TAJOMSTVA)**

**KNOW-HOW IN THE CONTEXT OF DIRECTIVE (EU) 2016/943 OF
THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL OF 8 JUNE
2016 ON THE PROTECTION OF UNDISCLOSED KNOW-HOW AND
BUSINESS INFORMATION (TRADE SECRETS) AGAINST THEIR
UNLAWFUL ACQUISITION, USE AND DISCLOSURE**

Štefan Varholík¹

DOI: <https://doi.org/10.24040/pros.13.11.2020.ssp.213-223>

Abstrakt

Subjekty pôsobiace v oblasti výskumu a inovácií sú v dôsledku globalizácie a neustáleho zdokonaľovania informačných a komunikačných technológií vystavené novým hrozbám neoprávneného získavania, využívania a sprístupňovania know-how. Cieľom príspevku je vymedzenie základného rámca mechanizmu ochrany know-how zakotveného Smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/943 z 8. júna 2016 o ochrane nesprístupneného know-how a obchodných informácií (obchodného tajomstva).

Kľúčové slová

Know-how. Neoprávnené získanie. Využitie a sprístupnenie know-how. Ochrana práv duševného vlastníctva.

Abstract

Research and innovation actors are exposed to new threats of the unauthorized acquisition, use, and disclosure of know-how as a result of globalization and the continuous improvement of information and communication technologies. The aim of the paper is to define the basic framework of the mechanism of protection of know-how laid down by the Directive (EU) 2016/943 of the European Parliament and of the Council of 8 June 2016 on the protection of undisclosed know-how and business information (trade secrets).

¹ JUDr. Štefan Varholík, Externý doktorand, Katedra občianskeho práva Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach.

Keywords

Know-how. Unauthorized acquisition. Use and disclosure of know-how. Protection of intellectual property rights.

Úvod

Podnikateľské subjekty, ako aj výskumné inštitúcie sa podieľajú na vývoji inovácií smerujúcich k zvýšeniu konkurencieschopnosti na trhu a rozvoju znalostnej ekonomiky. V uvedenej súvislosti vzniká objektívna potreba ochrany výsledkov inovačných procesov, pričom základným spôsobom ich ochrany je utajovanie hodnotných znalostí, ktoré nie sú všeobecne známe. Medzi tieto znalosti možno zaradiť know-how predstavujúce kľúčový prvok obchodného tajomstva. Know-how možno vo všeobecnosti vymedziť ako súbor podstatných konkretizovateľných technických a ekonomických postupov, resp. riešení, vytvorených v rámci rôznych výskumných, technologických a iných procesov, smerujúcich k zabezpečeniu určitých vlastností, najmä kvality, efektivity a produktivity. Z hľadiska systematiky práva duševného vlastníctva možno know-how zaradiť do subsystemu práv obdobných priemyselným právam a práv súvisiacich s priemyselnými právami. Know-how je inou majetkovou hodnotou predstavujúcou právo obdobné priemyselnému právu.

Neustále zdokonaľovanie informačno-komunikačných technológií a prehlbujúci sa proces globalizácie odôvodňuje nevyhnutnosť zabezpečenia efektívnych mechanizmov právnej ochrany pred zneužívaním know-how. Jeho zneužívanie obmedzuje právo oprávnených majiteľov získavať výhody vyplývajúce z inovačných procesov, najmä zvýšenie konkurencieschopnosti a nárast ziskovosti, čo znižuje motiváciu subjektov podieľať sa na vývoji inovácií. Nedostatočne efektívne mechanizmy ochrany práv majiteľov know-how majú negatívne vplyvy na hospodársky rast v rámci celej Európskej únie, pričom nedostatočná efektivita je zapríčinená aj značnou rozdielnosťou právnej úpravy uvedenej oblasti v rámci právnych poriadkov jednotlivých členských štátov.

Z dôvodu nevyhnutnosti ochrany know-how na úrovni Európskej únie došlo k prijatiu Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/943 z 8. júna 2016 o ochrane nesprístupneného know-how a obchodných informácií (obchodného tajomstva) (ďalej len „smernica“).

Pojem know-how

Pojem know-how nie je v právnom poriadku SR legálne definovaný a v rámci systematiky práva duševného vlastníctva predstavuje osobitnú kategóriu, ktorá nie je ohraničená. V rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa možno stretnúť s niekoľkými vymedzeniami tohto pojmu, pričom príkladmo možno uviesť Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 07.08.2008, vydaný v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Obo 141/2007, podľa ktorého: „Z praxou vytvorených definícií know-how vyplýva, že ide spravidla o súbor poznatkov a informácií, ktoré sú výsledkom dlhodobej skúsenosti s optimálnym priebehom určitého procesu (technológie, receptúry).“²

Pri posudzovaní, či nehmotný statok napĺňa atribúty pojmu know-how je s ohľadom na absenciu vnútroštátnej legálnej definície pojmu know-how potrebné posudzovať, či nehmotný statok napĺňa atribúty pojmu know-how vymedzené právnou doktrínou:

- je nehmotný statok, ktorý je vyjadrený vo forme umožňujúcej jeho vnímanie a poznanie - určitosť know-how
- je tvorené poznatkami, informáciami, skúsenosťami a vedomosťami z rôznych oblastí
- užitočnosť pre jeho používateľa
- nie je všeobecne známe a súčasne ani dostupné
- má svoju hodnotu, ktorá je oceneniteľná v peniazoch
- využiteľnosť tretími osobami
- je prevoditeľné
- nie je chránené osobitnými predpismi.³

Sme toho názoru že uvedené znaky know-how sú pomerne podrobné a možno s nimi súhlasiť.

Smernica neobsahuje samostatné vymedzenie pojmu know-how, v článku 2 však obsahuje vymedzenie pojmu „obchodné tajomstvo“, ktoré zahŕňa informácie kumulatívne napĺňajúce nasledovné kritériá:

- sú tajné v tom zmysle, že nie sú ako celok alebo pri presnom usporiadaní a spojení ich častí všeobecne známe alebo bežne prístupné osobám v kruhoch, ktoré sa dotknutým druhom informácií bežne zaoberajú,

² Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 07.08.2008, sp. zn. 3 Obo 141/2007.

³ VOJČÍK, P. et al.: Právo duševného vlastníctva, 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. s. 323. ISBN: 978-80-7380-527-2.

- majú obchodnú hodnotu, pretože sú tajné,
- osoba, ktorá s týmito informáciami oprávnené nakladá, podnikla za daných okolností primerané kroky, aby ich udržala v tajnosti.

S poukazom na vyššie uvedené znaky pojmu obchodné tajomstvo možno uviesť, že v zmysle smernice bude pod pojem obchodné tajomstvo možné subsumovať aj pojem know-how, a to v tom zmysle že know-how môže byť predmetom ochrany ako obchodné tajomstvo. Avšak uvedené pojmy nie je možné stotožňovať. Obchodné tajomstvo predstavuje osobitný obchodnoprávny inštitút, ktorého možným predmetom je know-how. Know-how nemusí byť zahrnuté do obchodného majetku podnikateľského subjektu⁴ a nemusí nevyhnutne súvisieť s podnikom, preto nebude napĺňať atribúty obchodného tajomstva vymedzené v ustanovení § 17 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej len „Obchodný zákonník“).

Ochrana know-how podľa smernice

Smernica upravuje pojmy oprávnené získanie, využitie a sprístupnenie obchodného tajomstva, neoprávnené získanie, využitie a sprístupnenie obchodného tajomstva, výnimky, podmienky zachovania dôvernosti obchodného tajomstva v priebehu súdneho konania. V rámci smernice boli zakotvené aj nasledovné inštitúty, ktoré možno vnímať ako kľúčové prvky mechanizmu ochrany know-how v Európskej únii:

- A) Predbežné a preventívne opatrenia
- B) Súdne príkazy a nápravné opatrenia
- C) Peňažná náhrada
- D) Náhrada škody

Smernica ustanovuje, že možnosť využitia uvedených mechanizmov ochrany prislúcha majiteľovi obchodného tajomstva, pričom tento pojem je v článku 2 vymedzený ako: „*fyzická alebo právnická osoba, ktorá oprávnené nakladá s obchodným tajomstvom.*“ Právo na ochranu know-how prostriedkami smernice môže patriť:

⁴ VOJČÍK P.: Know-how a jeho ochrana. Bulletin slovenskej advokácie, 15, 2009, č. 10, s. 10 - 16.

- pôvodnému majiteľovi know-how, t.j. fyzickým, alebo právnickým osobám, ktoré ho získali vlastnou činnosťou, činnosťou svojich zamestnancov, vlastnými prostriedkami
- odvodenému majiteľovi know-how, t.j. fyzickým a právnickým osobám, ktoré know-how legálne nadobudli od pôvodného majiteľa
- oprávnenému užívateľovi know-how, t.j. fyzickým a právnickým osobám, ktoré know-how využívajú na základe licenčnej zmluvy.⁵

A) Predbežné a preventívne opatrenia

Smernica ukladá členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby príslušné súdne orgány mohli na návrh majiteľa know-how nariadiť porušovateľovi ktoréhokoľvek z nasledovných predbežných a preventívnych opatrení:

- predbežné ukončenie alebo predbežný zákaz využívania alebo sprístupňovania obchodného tajomstva
- zákaz výroby, ponúkania, uvádzania na trh alebo využívania tovaru porušujúceho právo k obchodnému tajomstvu, alebo dovozu, vývozu alebo skladovania tovaru porušujúceho právo k obchodnému tajomstvu, na uvedené účely
- zaistenie alebo odovzdanie tovaru podozrivého z porušovania práva, vrátane dovážaného tovaru, s cieľom zabrániť jeho vstupu na trh alebo jeho obehu na trhu.

Uvedené 3 kategórie predbežných a preventívnych opatrení sa javia ako postačujúce, keďže sú formulované pomerne široko. Okrem toho, predstavujú len základný rámec ochrany a jednotlivé členské štáty môžu v rámci procesu transpozície smernice zaviesť aj ďalšie druhy predbežných a preventívnych opatrení.

Európsky zákonodarca súčasne uložil členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby súdne orgány jednotlivých členských štátov mali možnosť alternatívne k uloženiu vyššie uvedených predbežných a preventívnych opatrení umožniť údajnému porušovateľovi know-how pokračovať v jeho využívaní v prípade zloženia záruk (zábezpeky) za účelom zabezpečenia odškodnenia majiteľov know-how. Smernica rovnako za účelom zamedzenia

⁵ VOJČÍK, P. et al.: Právo duševného vlastníctva, 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. s. 327. ISBN: 978-80-7380-527-2.

zneužitia inštitútu záruk explicitne uvádza zákaz sprístupnenia know-how výlučne na základe zloženia zábezpeky.

Vnútroštátny zákonodarca inštitút zábezpeky zaviedol v ustanovení § 342 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pričom základná konštrukcia je v ods. 1 vymedzená nasledovne: *„Navrhovateľ neodkladného opatrenia môže navrhnúť, aby ten, kto ohrozuje alebo porušuje právo duševného vlastníctva, mohol namiesto zdržania sa takého konania zložiť zábezpeku do úschovy súdu na náhradu škody alebo inej ujmy vzniknutej ohrožovaním alebo porušovaním práva duševného vlastníctva. O výške zábezpeky rozhodne súd uznesením, v ktorom určí výšku zábezpeky, ako aj lehotu, v ktorej je potrebné zábezpeku zložiť.“* Uznesením tak súd nenariadi povinnosť zdržať sa zásahov do práva duševného vlastníctva, ale uloží strane, proti ktorej návrh smeruje, zložiť do úschovy súdu zábezpeku na náhradu škody alebo inej ujmy, ktorá by mohla navrhovateľovi vzniknúť.⁶ Inštitút zábezpeky bol zavedený do vnútroštátneho právneho poriadku prostredníctvom ustanovenia § 55b ods. 2 Obchodného zákonníka, v zmysle ktorého: *„Ak je to so zreteľom na okolnosti prípadu možné a účelné, môže súd uložiť majiteľovi obchodného tajomstva povinnosť zložiť zábezpeku určenú na zabezpečenie náhrady škody alebo inej ujmy, ktorá by vznikla nariadením neodkladného opatrenia podľa odseku 1. Výšku zábezpeky a lehotu na jej zloženie určí súd. Ak majiteľ obchodného tajomstva v lehote určenej súdom zábezpeku nezloží, súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.“*

Uvedené ustanovenie umožňuje využitie inštitútu zábezpeky za účelom predchádzania nepriaznivým hospodárskym následkom na podnikateľskú sféru subjektov, voči ktorému smeruje neodkladné opatrenie a elimináciu podávania šikanózných návrhov zameraných na ochromovanie podnikateľskej činnosti konkurenčných podnikateľských subjektov.

B) Súdne príkazy a nápravné opatrenia

Smernica zakladá povinnosť členských štátov zabezpečiť, aby v prípade, rozhodnutia vo veci samej o neoprávnenom získaní, využití alebo sprístupnení know-how, mohol konajúci súd na návrh navrhovateľa nariadiť porušovateľovi nasledovné opatrenia, ktoré je možné ukladať aj popri sebe:

- a) ukončenie alebo prípadne zákaz využívania alebo sprístupňovania obchodného tajomstva

⁶ ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S., BARICOVÁ, J., MESIARKINOVÁ, S., BAJÁNKOVÁ, J., TOMAŠOVIČ, M.: Civilný sporový poriadok. 1. vydanie. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2016, s. 1151. ISBN: 978-80-7400-629-6.

- b) uloženie zákazu výroby, ponúkania, uvádzania na trh/využívania tovaru porušujúceho právo k obchodnému tajomstvu/dovážania/vývozu/skladovania tovaru porušujúceho právo k obchodnému tajomstvu
- c) prijatie primeraných nápravných opatrení v súvislosti s tovarom porušujúcim obchodné tajomstvo :
 - stiahnutie tovaru porušujúceho právo k obchodnému tajomstvu z trhu
 - úpravu tovaru porušujúceho právo obchodného tajomstva tak, aby bola odstránená vlastnosť porušujúca právo – v tejto súvislosti pôjde najmä o napodobneniny značkového tovaru
 - zničenie tovaru porušujúceho právo k obchodnému tajomstvu
 - stiahnutie tovaru z trhu za predpokladu, že stiahnutie nenarušuje ochranu dotknutého know-how.
- d) zničenie všetkých dokumentov, predmetov, materiálov, látok alebo elektronických súborov obsahujúcich alebo predstavujúcich obchodné tajomstvo alebo ich častí a eventuálne aj odovzdanie všetkých uvedených dokumentov, predmetov, materiálov, látok alebo elektronických súborov alebo ich častí navrhovateľovi.

Smernica ukladá v čl. 12 ods. 3 možnosť členských štátov zaviesť, aby konajúce súdne orgány mohli v prípade nariadenia stiahnutia tovaru porušujúceho know-how z trhu nariadiť, aby bol tovar odovzdaný majiteľovi alebo charitatívnym organizáciám. Z uvedeného ustanovenia vyplýva určitý sociálny prvok, ktorý sa však nemusí javiť ako dostatočný, keďže odovzdanie tovaru charitatívnym organizáciám by bolo v zmysle Smernice možné výlučne na návrh majiteľa know-how. Smernica zohľadňuje právom chránené záujmy majiteľa know-how, keďže záujmom majiteľa know-how bude vždy a priori zachovanie dobrého mena a hodnoty jeho obchodnej značky.

Odovzdanie tovaru síce napodobňujúceho obchodnú značku, ale nespĺňajúce štandardy kvality charitatívnym organizáciám by mohlo dobrému menu značky uškodiť. Na druhej strane by však charitatívne aktivity mohli značku majiteľa know-how aj propagovať a posilniť jej postavenie na trhu. Smernica súčasne explicitne uvádza, že nariadením uvedených opatrení nie je dotknutá možnosť uplatnenia nároku na náhradu škody spôsobenej majiteľovi know-how z dôvodu jeho neoprávneného získania, využitia alebo sprístupnenia. Nápravné opatrenia

boli zavedené do vnútroštátneho právneho poriadku prostredníctvom ustanovenia § 55c Obchodného zákonníka.

C) Peňažná náhrada

Smernica v čl. 13 ods. 3 ustanovuje, že na návrh porušovateľa know-how môžu konajúce súdy nariadiť peňažnú náhradu, ktorá má byť poškodenej strane uhradená namiesto uplatnenia súdnych príkazov a nápravných opatrení v prípade kumulatívneho splnenia nasledovných podmienok:

- dotknutá osoba v čase využitia alebo sprístupnenia nevedela, ani nemohla za daných okolností vedieť, že obchodné tajomstvo získala od osoby, ktorá toto obchodné tajomstvo využila alebo sprístupnila neoprávnene
- vykonanie dotknutých opatrení by uvedenej osobe spôsobilo neprimeranú ujmu
- peňažná náhrada poškodenej strane sa javí ako dostatočne uspokojivá.

Inštitút peňažnej náhrady možno vnímať ako určitý korektív zohľadňujúci prípadnú dobromyseľnosť porušovateľa know-how. Peňažná náhrada umožňuje konajúcim súdom zmierniť dopady na podnikateľskú činnosť dobromyseľného porušovateľa know-how v prípade splnenia stanovených podmienok.

Inštitút peňažnej náhrady je nevyhnutné odlišovať od inštitútu náhrady škody, ktorý je upravený osobitne v článku 14 smernice. Hlavným rozdielom medzi uplatnením peňažnej náhrady podľa článku 13 ods. 3 smernice a uplatnením náhrady škody podľa článku 14 smernice je vedomosť porušovateľa know-how o tom, že sa zúčastňuje na neoprávnenom získaní, využití alebo sprístupnení know-how. Povinnosť náhrady škody sa má na rozdiel od povinnosti peňažnej náhrady uložiť porušovateľovi, ktorý vedel alebo mal vedieť, že sa zúčastňuje na zneužívaní know-how. V uvedenej súvislosti považujeme za vhodné osobitne zdôrazniť, že smernica používa formuláciu „porušovateľovi, ktorý vedel alebo mal vedieť“, čo považujeme za vhodné riešenie, keďže umožňuje uloženie povinnosti náhrady škody aj na základe objektivizovateľných skutočností odôvodňujúcich záver o tom, že porušovateľ o svojej účasti na zneužívaní know-how mal vedieť (bez ohľadu na jeho prípadnú procesnú obranu založenú na subjektívnych, ťažko vyvrátiteľných tvrdeniach, že o svojej účasti na zneužívaní know-how nevedel).

Na druhej strane, inštitút peňažnej náhrady môže nahrádzať súdne príkazy a nápravne opatrenia výlučne v prípade, že dotknutá osoba v čase využitia alebo sprístupnenia know-how nevedela a zároveň za daných okolností ani nemohla vedieť, že ho získala neoprávnene. Uvedené kritérium teda podľa nášho názoru vylučuje kumuláciu náhrady škody a peňažnej náhrady.

Inštitút peňažnej náhrady je súčasne nevyhnutné odlišovať aj od náhrady morálnej (resp. nemajetkovej) ujmy spôsobenej majiteľovi know-how v dôsledku jeho zneužitia. Východiskom inštitútu náhrady morálnej ujmy je ustanovenie článku 14 ods. 2 smernice, ktoré pri určovaní náhrady škody ukladá príslušným orgánom povinnosť zohľadniť aj iné než ekonomické faktory.

D) Náhrada škody

V zmysle smernice majú členské štáty povinnosť zabezpečiť, aby príslušné súdne orgány na návrh majiteľa know-how mohli nariadiť porušovateľovi (ktorý vedel alebo mal vedieť, že sa zúčastňuje na neoprávnenom získaní, využití alebo sprístupnení know-how), aby majiteľovi know-how uhradil náhradu škody primeranú k skutočne spôsobenej ujme v dôsledku neoprávneného získania, využitia alebo sprístupnenia know-how. Vyčísľovanie náhrady škody „primeranej skutočne spôsobenej ujme“ sa v praxi môže javiť ako problematické, avšak smernica stanovila nasledovné kritériá:

- rozsah negatívnych hospodárskych dôsledkov, vrátane ušlého zisku, ktoré boli spôsobené poškodenej strane,
- neoprávnený zisk porušovateľa
- morálna ujma spôsobená vlastníkovi obchodného tajomstva neoprávneným získaním, využitím alebo sprístupnením obchodného tajomstva

Príslušné súdne orgány prípadne môžu vo vhodných prípadoch takisto stanoviť náhradu ujmy vo forme paušálnej sumy na základe skutočností, ako je minimálne výška odmien alebo poplatkov, ktoré by musel porušovateľ zaplatiť, ak by požiadal o oprávnenie využívať dotknuté know-how. V súvislosti s problematikou vyčísľovania nároku na náhradu škody možno inštitút náhradu ujmy vo forme paušálnej sumy vnímať ako prínosný, keďže jeho využitie podľa čl. 14 ods. 2 smernice umožňuje spoľahlivé vyčíslenie nároku na základe štandardných cenníkových cien za sprístupnenie know-how. Uvedené znenie smernice

zodpovedá ustanovenia § 442a Občianskeho zákonníka výslovne uvádza: „*Pri porušení alebo ohrození práva duševného vlastníctva, ktoré môže byť predmetom licenčnej zmluvy, výška náhrady škody, ak ju nemožno určiť inak, určí sa najmenej vo výške odmeny, ktorá by za získanie takej licencie bola zvyčajná v čase neoprávneného zásahu do tohto práva; to sa primerane vzťahuje aj na práva duševného vlastníctva, ktoré môžu byť predmetom prevodu.*“

Možnosť domáhať sa náhrada škody spôsobenej neoprávnenými zásahmi do práv majiteľa know-how je vo vnútroštátnom poriadku zabezpečená prostredníctvom ustanovení o všeobecnej zodpovednosti za škodu v § 420 Občianskeho zákonníka.⁷ V prípade ak porušením práv majiteľa know-how dôjde aj k nekalosúťažnému konaniu, tak podľa § 53 a nasl. Obchodného zákonníka.

Smernica súčasne osobitne zohľadňuje zodpovednosť zamestnancov voči ich zamestnávateľom v prípade neoprávneného získania, využitia alebo sprístupnenia know-how zamestnávateľa za predpokladu, že konajú neúmyselne.

Záver

Prijatie smernice predstavuje významný posun nielen v oblasti ochrany know-how na úrovni Európskej únie, ale aj na úrovni jednotlivých členských štátov. Rámec načrtnutých inštitútov zakotvených smernicou (predbežných a preventívnych opatrení, súdnych príkazov a nápravných opatrení, peňažnej náhrady a náhrady škody) umožňuje flexibilitu pri ukladaní sankcií a odstraňovaní následkov neoprávnených zásahov do práv majiteľov know-how a poskytuje značný priestor pre sudcovskú úvahu pri aplikácii práva, čo možno hodnotiť pozitívne v kontexte účelu tejto právnej úpravy. Inštitúty zavedené smernicou, ako aj posúdenie miery implementácie smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky nepochybne poskytujú priestor na ďalšie vedecké skúmanie.

⁷ VOJČÍK, P. et al.: Právo duševného vlastníctva, 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. s. 327. ISBN: 978-80-7380-527-2.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

Monografie a učebnice:

ŠTEVČEK, M. a kol.: Civilný sporový poriadok. 1. vydanie. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2016, 1540 s. ISBN: 978-80-7400-629-6.

VOJČÍK, P. et al.: Právo duševného vlastníctva, 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. 496 s. ISBN: 978-80-7380-527-2.

Periodiká a zborníky:

VOJČÍK P.: Know-how a jeho ochrana. Bulletin slovenskej advokácie, 15, 2009, č. 10, s. 10 - 16.

Súdne rozhodnutia:

Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 07.08.2008, sp. zn. 3 Obo 141/2007.